

pravih čet, so se toraj v začetku vojne uspešno uporabljale na obeh straneh; dandanes, ko imate obe strani enake izkušnje, so seveda brez vsakega učinka.

Neka naša skupina se je ob času prve bitke pri Krasniku borila ob Visli sami. Tamkaj, pri Jožefovem, so imeli Rusi zelo spretno zakrinkane järke. Ni jih bilo mogoče najti. Zato so naši nekoga večera napravili ob Visli grmado in so postavili okoli nje deske. V temi so zažgali grmado in Rusi so začeli od vsah strani obstreljevati te lepe cilje — deske. Iz vseh jarkov so se posvetili strelji in tako našim ni bilo več treba iskati jarkov.

Nekaj večerov pozneje so spustili naši v vodo čolne, v katerih so bile vreče s krompirjem. Rusi so mislili, da hočejo naši čez reko in so streljali, kar so le mogli. Tako so izdali svoje postojanke tudi na tem mestu.

Naši črnovojniki tedaj še niso poznali vojne z zakopi in so le nespretno znali uporabljati lopato in niso znali dovolj ceniti vrednost kritja. Toda že dne 5. sept., v poštenem ruskem šrapnelskem dežju, so se vkopali globoko in potem vedno globlje. Naučili so se, kako je treba zakrinkati postojanke, in sedaj so Rusi zaman iskali naše järke. Užigali so ognje na obrežju, naši so pa poznali to stvar in se niso ganili. Prav tako tudi niso izdali nič čolni z vrečami. Nato so pa Rusi storili nekaj, kar si je mogoče izmisliti samo v njihovi armadi in v nobeni drugi ne. V temi je namreč prišel oddelek ruskih vojakov od izhodnega brega reke in tamkaj so ga, kar se je videlo čisto razločno, z za njim postavljeno strojno puško prisilili, da je vstopil v čoln. Preden so se spoznali naši črnovojniki, za kaj se gre, so Rusi že veslali čez reko proti našim. Naši so seveda streljali nanje. Imeli so velike izgube. Kar jih je ostalo živih, so dvignili roke in so se dali ujeti. Povedali so potem, da se je vse to zgodilo le za to, da bi ruski poveljnik mogel pregledati našo moč in pa našo razpredelbo.

Posebno iznajdljiv v zvijačah je bil orožniški polkovnik Fischer, poveljnik v Bukovini, ki je s pešico ljudi branil to deželo. Prodiranje Rusov je večkrat ustavil s strelskimi jarky, v katerih je par dekcev streljalo s pištolami. Kmečki možnarji so mu rabili za artilerijo, vozovi za gnoj pa za municijske vozove. Stotnik Kellner je nekoga dne zbral prebivalstvo treh vasi in ga je porazmesil v varni razdalji od ruskih topov. Sam je igral pruskega generalštabnega častnika. Rusi so mislili, da imajo pred seboj tri nemške brigade, in so se umaknili brez boja nazaj. Neki drug poveljnik pa je rusko špijonažo uporabil v svojo korist. Braniti je moral dolgo fronto, a ni imel dovolj ljudi. Zato je dal po zanesljivih svojih ljudeh na nekem velikanskem travniku lupalam pokopati razne znojčke in prepresti travnik z žicami. A vse je bilo prepričano, da je travnik podmiren. Po svojih špijonih so izvedeli to tudi Rusi in niso dotlej več prestopili tega travnika. Tako je naš poveljnik svoje meštvo lahko porabil drugje.

Portugalska, Nemčija in mi.

Znane nam je bilo, da je frimasonska portugalska vlada od vsega početka podpirala naše sovražnike z orožjem in strelivom, toda nihče se ni zmenil za to. Ko pa je pred kratkim portugalska vlada zaplenila 80 nemških ladij, ki so se ob izbruhu nemške vojske zatele v portugalska pristanišča, je na ta izzivalen čin, ki je v odločnem nasprotju z mednarodnim pravom, Nemčija odgovorila s tem, da je dne 9. marca napovedala Portugalski — vojsko. S tem imamo enega sovražnika več, kajti sicer se ne bo mnogo poznalo, da se je prikazala še tudi Portugalska na bojnem pozorišču. Njeno bojno brodovje obstoji v par boljših čolnih, njeno vojaštvo v par regimentih, ki so brez reda in brez posebne vojaške izobrazbe.

Dne 14. marca je tudi naša avstrijska vlada pretrgala s Portugalsko diplomatske zveze. Dostavila je portugalskemu poslaniku na Dunaju potne liste ter nakazala, da zahteva tudi naš poslanik v Lizboni od portugalske vlade svoje potne liste.

Italijansko bojišče.

Naše in italijansko uradno poročilo govori o živahnem artilerijskem boju na koroški in soški fronti. Toda naše poročilo pravi, da postaja laški artilerijski ogenj vedno hujši, iz česa bi se moglo sklepati, da Kadorna zopet prehaja k ofenzivi. O tem bomo kmalu na jasem. Na tirolski fronti pa je zapadel tako visok sneg, da sta oba nasprotnika prisiljena, zadržati se mirno. Italijanski listi zelo tožijo o plazovih. Tudi nam so plazovi delali, kakor smo že poročali, sitnosti in nam uničili celo dragocena človeška bitja. Toda tudi na Tirolsko sije te dni žarko neboško solnce. Sneg bo kmalu skopnel in z njim izginil tudi sedanjí mir na fronti.

V laški zbornici je razpoloženje, kakor da bi vse imelo glavobol po veselo končani preobitni pojedini. Sedanji ministrski predsednik Salandra bi rad odšel z ministrskega stola in drugim prepustil vladno odgovornost. Ogenj, ki ga je zakuril ob splošnem navdušenju, je obrnil sedaj svoje plamene proti njemu in vsem vojnim hujšakem. Ljudstvo je nezadovoljno, ker ni nobenih uspehov. In sedaj bi požigalci radi zbežali. Toda poslanci ne pustijo Salandre, češ, izpij juho, ki si jo skuhal, do dna. Za to glasujejo za njegove predloge in mu izrekajo zaupnice. Na ta način Salandra ne more proči. Spominjamo se dogodbe, po kateri je vojak sporočil poveljniku, da je ujel sovražnika, a ta ga noče — izpustiti.

Peta ofenziva ob Soči.

Dočim še govorimo v zgornjih uvodnih vrstah z negotovostjo, ali se je na soški fronti začela laška ofenziva ali ne, lahko z ozirom na poročila, ki smo jih med tem dobili, sedaj z vso gotovostjo razelasi-mo, da se je ob Soči začela tedni peta italijanska ofenziva. Laške priprave so bile dolgotrajne, od decembra sem, in temeljite. V prostoru med morjem in Koroškim je zbralo laško armadno vodstvo dve armadi. Laška ofenziva je časovno jako dobro izbrana. Na koroški in tirolski fronti so trenutno zaradi snega in vode tudi od naše strani vsaka večja podjetja nemogoča, za to lahko razpolaga laško armadno vodstvo z najboljšimi svojimi četami ob soški fronti ter vsak dan izpolnjuje svoje izgube s svežimi ljudmi od drugod.

Toda naši poveljniki in naše vojaštvo bo znalo. Lahko tudi njihov najnovejši račun prekrizati.

Ob Soči.

Anton Alt, brat č. g. Ivana Alt, kaplana v Slov. Bistrici, nam piše:

Menda Vas zanima, kako životarimo na straži ob Soči proti verolomniku. Gotovo ste tudi trdno prepričani, da naša tukajšnja bojna črta ni lahka, ampak najhujša in tudi najtrdnjša. Ni čuda, saj jo čuvajo že od začetka korajžni slovenski fantje in možje, ki smo dali polentarju že marsikatero bridko okusiti. Dozdaj hvala Bogu Lah ni imel sreče in smo tudi trdno prepričani, da je bo imel v bodoče še manj, kajti „slovenska kri ne sfali.“ Razpoloženje sinov naše Slovenije je prav izborna. Ne pravi zastoj naša stara narodna pesem „Slovenci“ je rad vesel, kajti dan na dan se razlegajo mične slovenske pesmi po kraških hribih in dolinah iz strelskega jarka do naših topovskih postojank. Naše petje je zmira v veselje naših poveljnikov, kateri vidijo v nas Slovencih zmira vesele in neustrašene bojovníke slavne Avstrije. Res, lahko je slovenski narod ponosen na svoje sinove, ki so v tej svetovni borbi pokazali, da bje v njih prsih hrabro, pa tudi blago srce.

Zalibog, marsikateri pogumen mladenič in rodbinski oče je že dal svoje življenje na oltar domovine. A maščevanje za drage tovariše nam daje novi pogum, da željno in nestrpnno čakamo časa, da verolomnega Laha vržemo iz našega ozemlja in pohitimo za njim v njegova mesta in vasi.

Z Bogom do naše zmage!

Na tirolski fronti sneg.

Milanski list „Corriere della Sera“ poroča dne 12. marca, da leži na italijanski fronti sneg ponekod 10 metrov visoko, vojaške barake so skoro popolnoma zasnežene. Mnoge postojanke, ki so k sreči preskrbljene z vsem potrebnim, so brez stika s svetom, in je dohod k istim popolnoma nemogoč. Sneženi plazovi drčijo po desetkrat na dan z gorskih vrhov in zasujejo glavna prometna pota. Mnogo vojaških patrulj je pokopanih pod sneženimi plazovi; isto se pa prigodi mnogokrat tudi rešilnemu moštvu, ki je poslano na pomoč.

V dolini Kanonika je izgubilo dne 9. marca 50 ljudi življenje. Na Pravalasledu je sneženi plaz tako zakril barake in kritja, da se z rešilnimi deli še niti pričeti ne more, ker bi se povzročili samo novi plazovi.

Ob spodnji Soči, kjer ni snega, so nastale velike povočnji.

Ob koroško-italijanski fronti.

Topničar Franc Strelec, doma iz Bukovec pri Ptuj, nam piše dne 7. marca iz koroške meje:

Dne 7. marca zvečer stojimo tukaj pri naših kanonih na straži. Res, danes je lepa in svetla noč, kakoršne že dolgo ni bilo. Bleda luna in svetle zvezdice razsvetljujejo koroško hribovje. Mirna in tiha noč vlada nad naravo. Takega miru se še ne spominjam, kar sem na tej fronti. Ni slišati strela iz pušk in ne iz topov. Tukaj imamo sneženo vreme, a kljub temu se počutimo še vedno zdravi, ne kakor polentariji, ki vpijejo neprestano: „Fredo, frečo!“ (Mrzlo, mrzlo!) Upamo, da se povrnemo v svojo domovino kot hrabri zmagovalci. Iskrene pozdrave Vam pošiljamo

podpisani slovenski fantje: Franc Strelec iz Bukovec pri Ptuj, Jakob Stih iz Vrhke, Alojzij Koprivec iz Črnega Vrha in Matija Podgorelec od Ormoža.

Italijanska artilerija grozno strelja.

Karol Stramlič, doma od Sv. Petra na žu Maribora, piše svojemu č. g. župniku:

Naznanim Vam, da sem še zdrav. Sovražnik nam ne da miru in tudi mi mu ne privoščimo mirnega trenutka. Sovražnik s svojo artilerijo neznansko strelja in naši mu tudi vračajo. Laška infanterija si pa kar ne upa priti; če pa pride, pa mora s krvavimi glavami nazaj. Slovenski fantje in možje smo prepričani, da bomo prišli kot zmagovalci domov. Jaz zmira molim in prosim Marijo Gorsko in ljubega Jezusa, da bi me obvarovala nesrečne krogle. Tudi to še me veseli in kratki čas dela, ko me „Slovenski Gospodar“ vsak ponedeljek obišče. Srčne pozdrave s tega skalnatega „raja. Obljubljam, da ostanem vedno zvest ljubemu Jezusu in Mariji, cesarju in domovini slovenski!

Albanija.

Odkar je padel Drač, ni bilo iz Albanije nobene važnejšega poročila. Domnevalo se je, da so se naše hrabre čete vselej silnih naporov za nekaj časa odpočile. Tudi Italijani so menda tako mislili. Kar nenadoma pa je došlo dne 10. marca poročilo, da so se avstrijske čete, ki stojijo pod poveljstvom generala Kövesa, dne 9. marca pojavile pred Valono in so se 20 km severno od tega mesta pri mestu Feris, to je med rekama Semeni in Vojuzo, udarile z Italijani in jih potisnile na južni breg Vojuze. Italijani so sicer podrli za seboj vse mostove, a naši so kljub temu potisnili Italijane dne 9. marca tako daleč, da je razdalja med našimi postojankami in prvimi valonskimi utrdbami samo še 10 do 15 km. Kako se bodo dogodki pred Valono nadalje razvijali, se radi grške občutljivosti ne upamo prerokovati. Čakati je torej treba novih dogodkov. Od dne 9. marca naprej uradna poročila zopet poročajo o bojih v Albaniji na kratko: „Neizpremenjeno.“

Rusko bojišče.

Avstrijska in nemška poročila pravijo, da se na tem bojišču ni zgodilo v zadnjem času nič novega in posebnega.

Francosko bojišče.

Francoski odpor pri Verdunu je zelo močan. Na izhodni strani trdnjave so Nemci vzeli utrdbo Vaux, a so jo zopet izgubili. Pač pa so Nemci nekoliko napredovali na izhodno-južni in zahodno-severni strani, vendar pa to napredovanje še ni odločilno.

Vse seveda napeto pričakuje, ali se bo Nemcu posrečilo vzeti Verdun in preluknjati francosko fronto. Ako se posreči, potem so Francozi izgubljeni, izgubljena menda za četverosporazum tudi vsa vojna, mir bo blizu. Ako se ne posreči, potem se bo vojna nadaljevala še vsaj eno leto, ker četverosporazum ne bo hotel skleniti vojske. Razumljivo je torej, da je zanimanje za verdunsko bitko tako veliko.

Turška bojišča.

Poročila, ki prihajajo iz Carigrada, pravijo, da so Turki dosegli dne 11. marca v Mezopotamiji in v Arabiji znatne uspehe. V bitki pri kraju Te'ahie v Mezopotamiji so Turki porazili Angleže, ki so imeli baje 5000 mrtvih. V Arabiji, v pokrajini Jemen, so Turki severno od morske ožine Aden ustavili prodiranje Angležev in jih pognali v beg. Z drugih turških bojišč nič novega.

Slovenski topničarji na povratku z Galipolja.

Iz Carigrada smo dobili dne 14. marca sledeče pismo slovenskih topničarjev z Galipolja. Pismo je bilo oddano v Carigradu dne 24. februarja:

Za slovo iz polotoka Galipolja hočem častitim bralcem „Slovenskega Gospodarja“ poročati, kako smo preživeli zadnje dni avstrijski topničarji od avtomobilne baterije števil. na tem, po vojski opustošenem kraju.